

KNIŽNICA V KONTEXTE NÁRODNÉHO PROGRAMU AKTÍVNEHO STARNUTIA

Ing. Soňa Jakešová

Verejná knižnica Jána Bocatia v Košiciach

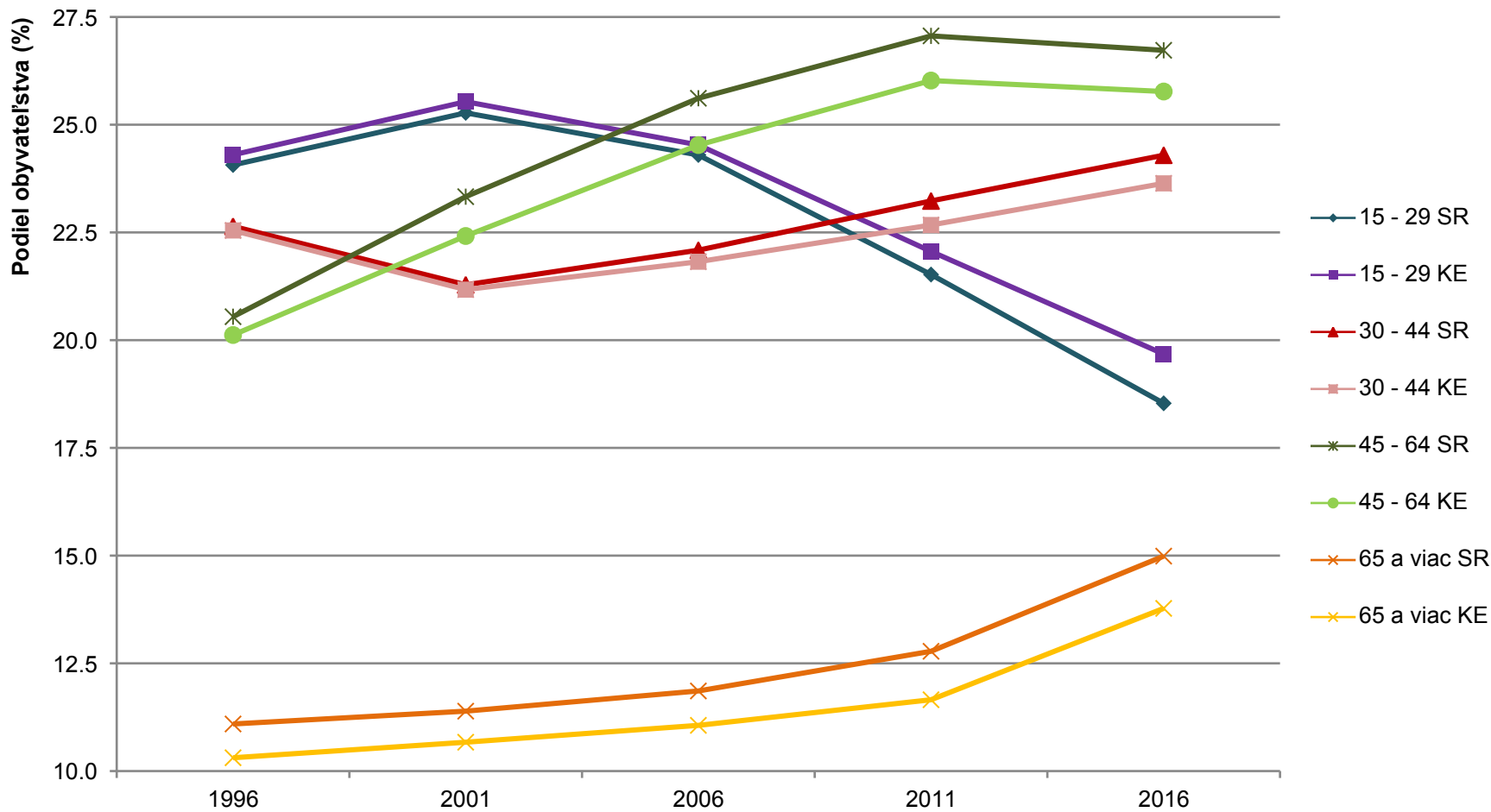
39. medzinárodné informatické sympóziu - 25. - 28. apríl 2017, Stará Lesná, Vysoké Tatry

Ľudia v produktívnom veku
– výzva pre knižnicu.

Prečo práve oni?

Aktuálny demografický vývoj, nárast počtu ľudí v produktívnom veku

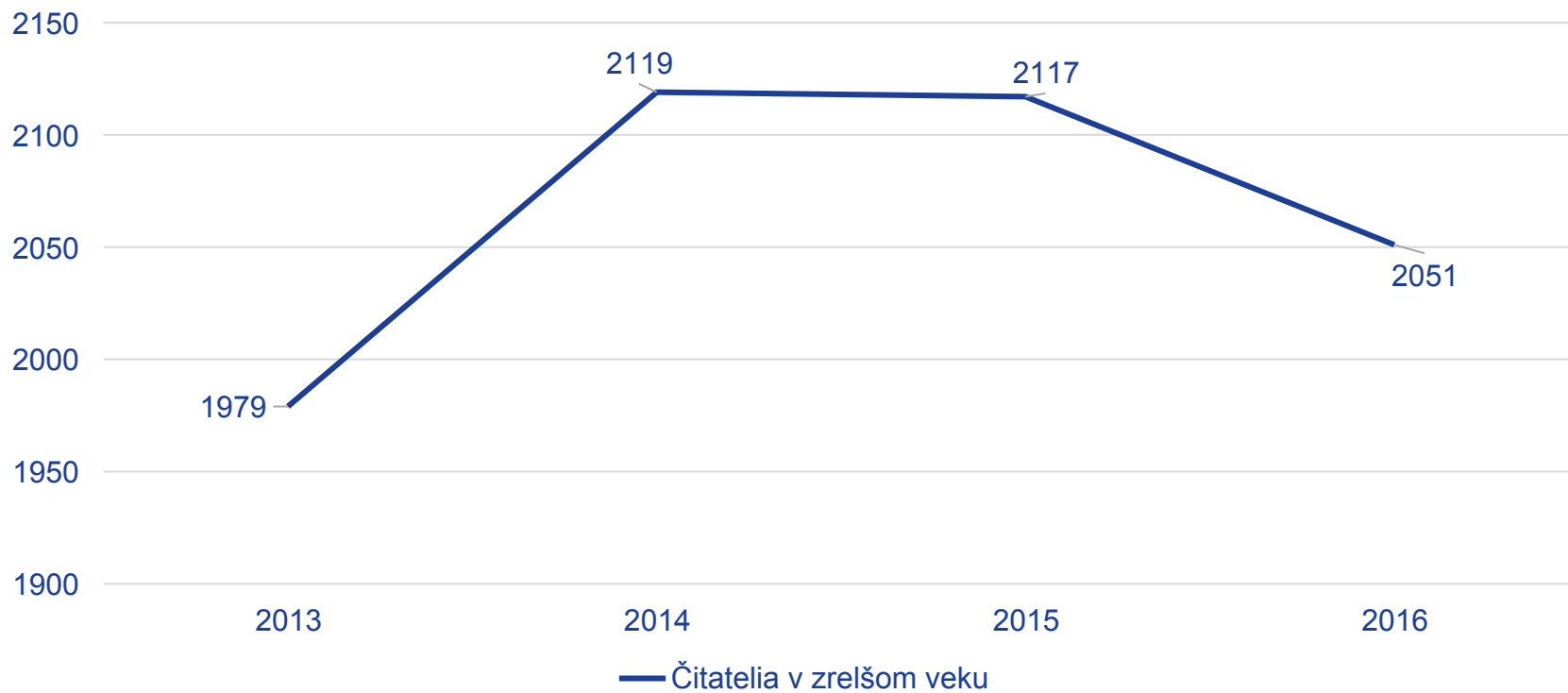

	1996	2001	2006	2011	2016
0 - 14 SR	21,7	18,7	16,1	15,4	15,5
0 - 14 KE	22,7	20,2	18,1	17,6	17,1
15 - 29 SR	24,1	25,3	24,3	21,5	18,5
15 - 29 KE	24,3	25,5	24,5	22,1	19,7
30 - 44 SR	22,6	21,3	22,1	23,2	24,3
30 - 44 KE	22,5	21,2	21,8	22,7	23,6
45 - 64 SR	20,5	23,3	25,6	27,1	26,7
45 - 64 KE	20,1	22,4	24,5	26,0	25,8
65 a viac SR	11,1	11,4	11,9	12,8	15,0
65 a viac KE	10,3	10,7	11,1	11,7	13,8

V strednom veku **45 - 59 rokov**
je z celkovej populácie SR
okolo **22 % ľudí** (1,2 mil. osôb).

V nasledujúcich rokoch sa očakáva
intenzívny nárast.

Čitatelia v zrešom veku VKJB

Patrí neformálne
vzdelávanie do knižnice?

„Knižnica napomáha uspokojovaniu kultúrnych,
informačných, vedeckovýskumných a
**vzdelávacích potrieb, podporuje
celoživotné vzdelávanie
a duchovný rozvoj.**

(Zákon o knižniciach §2)

NÁRODNÝ PROGRAM AKTÍVNEHO STARNUTIA

NA ROKY 2014 – 2020

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Knižnica v kontexte Národného programu aktívneho starnutia (NPAS)

Populačné starnutie

jedna z najväčších výziev
21.storočia pre Slovensko

Dokumenty zamerané na aktívne starnutie vnímajú populačné starnutie ako ŠANCU pre dosahovanie vyššej úrovne spoločnosti, rozvoja, súdržnosti, medzigeneračnej udržateľnosti.

Podmienkou je PRISTUPOVANIE K PROBLEMATIKE PODPORY AKTÍVNEHO STARNUTIA AKO K VEREJNÉMU ZÁUJMU

Nadnárodný kontext problematiky:

Regionálny úrad Svetovej zdravotníckej organizácie pre Európu zverejnil Stratégiu a akčný plán pre zdravé starnutie v Európe do roku 2020.

Rada Európy navrhuje Odporúčania na podporu ľudských práv starších ľudí.

Národným programom aktívneho starnutia sa Slovensko hlási k problematike aktívneho starnutia ako k **POLITICKEJ PRIORITE.**

Dokument pomenúva podporu ľudských práv starších osôb
**PROSTREDNÍCTVOM VEREJNÝCH
PODPORNÝCH POLITÍK**

aj v oblasti
**PODPORY CELOŽIVOTNÉHO
VZDELÁVANIA**

Predlžuje sa vek odchodu do dôchodku.
Spoločnosť má záujem, aby si ľudia udržali dobrú
kondíciu do vyššieho veku.

Neformálne vzdelávanie podporuje
mentálne zdravie, sebavedomie, vitalitu.

**Základné princípy verejných politík
podpory aktívneho starnutia podľa NPAS
(zásadné časti z pohľadu zámerov knižnice):**

- Rovnaké zaobchádzanie v oblasti prístupu k celoživotnému vzdelávaniu
- Princíp sebarealizácie – aktívne starnutie ako dlhodobý PROCES. Podmienkou je DOSTUPNÉ CELOŽIVOTNÉ VZDELÁVANIE
- Princíp subsidiarity – ZDIELANÁ ZODPOVEDNOSŤ AKTÉROV NA ROZLIČNÝCH UROVNIACH – NÁRODNEJ, REGIONÁLNEJ, MIESTNEJ, KOMUNITNEJ, rodinnej, individuálnej pri napĺňaní zámerov podpory aktívneho starnutia ako verejného záujmu

Organizácie presadzujúce záujmy
a potreby starších ľudí musia byť partnermi
pri tvorbe verejných politík a riešení vecí,
ktoré sa ich dotýkajú

Celoživotné vzdelávanie z pohľadu Národného programu aktívneho starnutia

Záujem starších ľudí o vzdelávanie
je v súčasnosti oveľa vyšší
ako sú možnosti a bude sa ešte zvyšovať

Slovensko je ako členská krajina EÚ
na posledných priečkach účasti dospelých
na celoživotnom vzdelávaní

Financovanie neformálneho vzdelávania v podmienkach knižníc

Aktuálny stav:

- granty a dotácie na program aktívneho starnutia sú pridelované sporadicky - sú ťažšie dostupné pre organizácie, ktoré naplňajú ideu národného programu aktívneho starnutia, no nespádajú pod gesciu ministerstva práce
- na vzdelávanie starších ľudí sa osobitne nevyčleňujú žiadne osobitné finančné prostriedky.

Ciel' podľa NPAS:
Finančne zabezpečiť jednotlivé druhy a formy
vzdelávania starších ľudí.

Opatrenie podľa NPAS:

Financovanie vzdelávania starších ľudí by výhľadovo malo byť súčasťou finančného rámca na roky 2014-2020, priame finančné prostriedky na vzdelávanie by mali pravidelne vyčleňovať vo svojich rozpočtoch ústredné orgány štátnej správy, vysoké školy, VÚC, mestá a obce. Rovnako by sa mali na tento účel intenzívnejšie využívať finančné zdroje EÚ a ďalšie finančné mechanizmy.

**Aktivity Verejnej knižnice Jána Bocatia
v oblasti neformálneho vzdelávania dospelých**

Príprava trvalo udržateľného SYSTÉMU
neformálneho vzdelávania ľudí
v produktívnom a poproduktívnom veku

Silver Wind - Strieborný vietor

Podpora pilotných aktivít - od Košického samosprávneho kraja, Mesta Košice, mestských častí, Nadácie Slovenskej sporiteľne.

Pracujeme na začlenení programu aktívneho starnutia Silver Wind – Strieborný vietor do strategického rozvojového materiálu kraja, Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK

Knižnica pre vzdelávanie 50 plus
- projekt podporený EÚ v programe Erasmus+
pre oblasť vzdelávania a odbornej prípravy.

Zatraktívni neformálne vzdelávanie knižnicu?
Je vhodnou víziou pre jej ďalší rozvoj?

ĎAKUJEM
ZA POZORNOST

Ing. Soňa Jakešová
jakesova@vkjb.sk